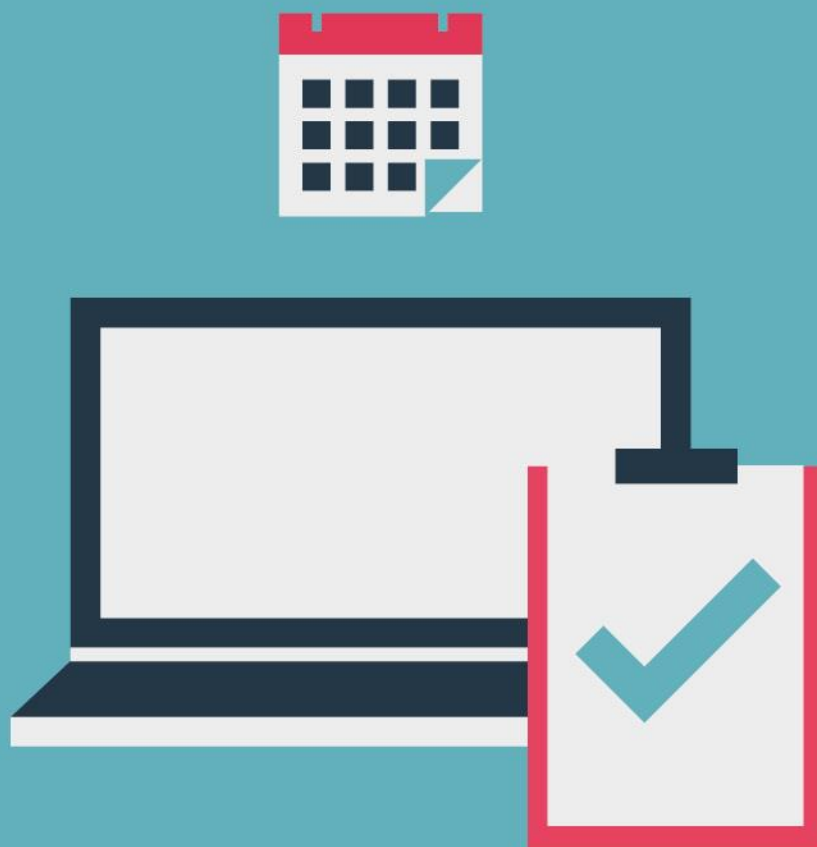

En alliansebank i eika.

Åpenhetsloven Redegjørelse 2023–2024

Åpenhetsloven

Redegjørelse 2023-2024

1. Jæren Sparebank

Jæren Sparebank er en lokal sparebank med hovedkontor på Bryne. Bankens primære markedsområde er kommunene Time, Klepp, Hå og Gjesdal. Banken er til stede med fysiske kontorer i disse kommunene.

Banken er videre en alliansebank i Eika Gruppen – et landsdekkende samarbeid mellom lokale sparebanker.

Jæren Sparebank har ved utgangen av 1. kvartal 2024 til sammen 90 årsverk og en samlet forretningskapital på kr. 24,5 mrd. Banken er notert på Oslo Børs med egenkapitalbevis. Medregnet volum overført til Eika Boligkreditt, er ca. 75 % av samlede utlån innenfor personmarkedet. Av samlede utlån til bedriftsmarkedet, er ca. 50 % relatert til landbruk.

Banken tilbyr i hovedsak produkter og tjenester innenfor kredittgivning, sparing, rådgivning samt dagligbanktjenester.

Banken er i en god posisjon når det gjelder marked, likviditet og soliditet. Grunnlaget er solid for å kunne videreutvikle posisjonen som lokalbanken for Jæren i tiden som kommer.

Jæren Sparebank er som en lokal aktør opptatt av bærekraft, vekst og utvikling i lokalsamfunnene der vi er til stede. I tillegg skal vi også se bankens bærekraftarbeid i et regionalt, nasjonalt og globalt perspektiv. Banken er opptatt av å opptre ansvarlig og bidra til en bærekraftig utvikling. Dette gjelder både internt i forhold til drift og ansatte, og eksternt mot kunder og øvrige samarbeidspartnere. Bærekraft og klimarisiko står sentralt i kredittvurderingen til banken og det arbeides aktivt med prosesser og tiltak knyttet til bærekraft og ansvarlig långivning.

2. Arbeidet med Åpenhetsloven

2.1 Informasjonsplikt

Virksomheter som er omfattet av åpenhetsloven har en informasjonsplikt. Åpenhetsloven innebærer at enhver kan be om informasjon om hvordan bedriften håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser ved sin drift for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det er opprettet egen e-post for slike henvendelser. Denne er publisert på bankens hjemmesider under fanen «Bærekraft i Jæren Sparebank» og deretter «Åpenhet».

Banken har ikke etablert egne varslingsystemer for interne og eksterne meldinger vedrørende Åpenhetsloven. Den ovenfor nevnte e-postkassen anvendes for alle henvendelser relatert til Åpenhetsloven.

2.2 Bankens retningslinjer og prosedyrer for håndtering av Åpenhetsloven

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) er vedtatt av Stortinget, og trådte i kraft 1. juli 2022. Åpenhetsloven er først og fremst en lov om menneskerettigheter. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmenheten tilgang til informasjon.

Loven pålegger virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til blant annet å gjennomføre aktsomhetsvurderinger om grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i sine leverandørkjeder og med sine forretningspartnere.

Jæren Sparebank er underlagt reglene i åpenhetsloven, herunder plikten til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger.

Banken krever at leverandører må ha et bevisst forhold til etterlevelse av menneskerettigheter, arbeidstakers rettigheter og arbeidsforhold. Jæren Sparebank har gjennom retningslinjer etablert hvordan virksomheten skal jobbe med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Disse retningslinjene er:

- Etiske retningslinjer
- Anskaffelsesrutine
- Retningslinjer for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar
- Varslingsrutine
- Retningslinjer for HMS

Bankens etiske retningslinjer setter krav til hvordan banken skal forholde seg til blant annet leverandører, i henhold til regelverk som banken er underlagt.

Bankens ansatte skal regelmessig ta e-læring vedrørende de etiske retningslinjer, slik at de har et aktivt forhold til disse. Dette skal bidra til at det utvises høy integritet og profesjonalitet.

I 2024 er det vedtatt ny rutine for anskaffelser, hvor krav i henhold til Åpenhetsloven er reflektert. Det er også inntatt standard klausuler som bør forhandles inn i avtaler som inngås.

Banken forplikter seg til å nøye følge opp risikoområder som kan medføre vesentlige negative konsekvenser eller bryte med arbeids- og menneskerettigheter. Når slike forhold oppstår, vil vi ta egnede tiltak for å stoppe, forebygge eller begrense negative konsekvenser. Vi vil overvåke implementeringen og resultatene av disse tiltakene, kommunisere med berørte parter og bidra til gjenoppretting der det er nødvendig.

Til tross for at det nedenfor konkluderes med at det ikke foreligger risiko for negative konsekvenser eller brudd på arbeids- og menneskerettigheter, gjennomfører banken likevel en rekke forbedringstiltak innenfor dette området, herunder ny anskaffelsesrutine med fokus på åpenhetsloven inn i avtaler. Dette gjøres med det formål å opprettholde kontinuerlig fokus på forbedring og sikre et høyt nivå av overholdelse av arbeids- og menneskerettigheter.

2.3 Kartlegging av risiko

Arbeids- og menneskerettigheter er av stor betydning for banken. Til tross for at Åpenhetsloven trådte i kraft i 2023, har banken også før dette prioritert arbeidet med å fremme arbeids- og menneskerettigheter, likestilling og mangfold, HMS (helse, miljø og sikkerhet) og utvikling av ansatte. Dette har vært et kontinuerlig arbeid for å sikre at banken opprettholder høye standarder og etisk praksis i all sin virksomhet.

Bankens områder og leverandører er kartlagt. Som i fjor så ble leverandørene i første omgang kategorisert etter bransje.

Sentrale elementer ved aktsomhetsvurderingene er risiko knyttet til bransje, geografi og produkter. Banken har foretatt risikobaserte aktsomhetsvurderinger. Det er sendt ut "Egenerklæring for leverandøradferd" og "Spørreskjema for leverandører", til alle bankens leverandører. Leverandørenes svar er tatt med som en del av aktsomhetsvurderingen av den enkelte leverandør. Dersom det avdekkes negative funn ved aktsomhetsvurderingen, vil banken forholde seg til plikter vedrørende gjennomføring av tiltak, kontroll med tiltak, gjenoppretting, kommunikasjon, dialog og samarbeidsplikt. Utsendelse til første ledd i leverandørkjeden ble gjort i 2023.

Siden forrige redegjørelse i 2023 har banken foretatt vurderinger nedover i leverandørkjeden, utover første ledd og avtalemotpart. Det er gjort en risikobasert tilnærming hvor vi har fokusert på bransjer som vi anser at størst risiko foreligger, dette innebærer i hovedsak bygg og IT.

Arbeidet med Åpenhetsloven og aktsomhetsvurderingene av leverandørkjedene er også i år organisert slik at det er flere ressurser og roller i banken som har vært involvert, herunder bærekraftsansvarlig, banksjef juridisk, leder HR, banksjef fellesfunksjoner og støtte, banksjef økonomi og finans samt IT.

2.4 Intern aktsomhetsvurdering

Banken har gjort en fornyet intern aktsomhetsvurdering, i tråd med Åpenhetslovens krav. Denne er basert på samme metode som fjorårets aktsomhetsvurdering. Det er ikke avdekket negative konsekvenser hvor tiltak anses nødvendig.

Den interne aktsomhetsvurderingen er gjort med en risikobasert tilnærming, hvor det er foretatt risikovurderinger knyttet sosiale forhold samt etikk og ansvarlig næringsliv.

Intern aktsomhetsvurdering	
Risiko for negativ påvirkning på omverden/nedenstående prinsipper	
Del 1: Risikovurdering knyttet til sosiale forhold	
1.1	Nulltoleranse for forekomst av tvangsarbeid
1.2	Nulltoleranse for forekomst av barnearbeid
1.3	Nulltoleranse for diskriminering, trakassering eller ekskludering
1.4	Ivaretagelse av medarbeideres rettigheter til rettferdig lønn og lovlig kontrakt
1.5	Ivaretagelse av medarbeideres rett til fagorganisering og kollektive forhandlinger
1.6	Nulltoleranse for forekomst av utrygt arbeidsmiljø
Del 2: Risikovurdering knyttet til etikk og ansvarlig næringsliv	
2.1	Støtte og respekt for vern om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter
2.2	Vi skal påse at vi ikke medvirker til krenkelser av menneskerettighetene
2.3	Støtte en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer, og
2.4	Ta initiativ til å fremme økt miljøansvar
2.5	Oppmuntre til utvikling og bruk av miljøvennlig teknologi
2.6	Nulltoleranse for enhver form for korrupsjon, inkludert utpressing og bestikkelser
2.7	Arbeide for å avdekke hvitvasking
2.8	Avdekke interessekonflikter
2.9	Nulltoleranse for skatteunngåelse eller trusler
2.10	Tilstrekkelig håndtering av informasjonssikkerhet relatert til personvern
2.11	Tilstrekkelig håndtering av personopplysninger
2.12	Effektive og synlige varslingskanal internt
2.13	Effektive og synlige varslingskanal eksternt

Det er videre kartlagt om retningslinjer er ivarettatt og innarbeidet i bedriften, om det er etablerte indikatorer, risikobildet, om det er registrert uønskede hendelser, om banken har tilstrekkelig system for forretningspartnere og om det er observert forbedringspotensial.

Jæren Sparebank har særlig fokus på anstendige arbeidsforhold, arbeidsrettigheter, mangfold, HMS og likestilling. Flere av disse fokusområdene er også inntatt som en del av årsrapporten.

I forbindelse med Aktivitets- og redegjørelsesplikten har banken også løpende tiltaksplan på flere områder innenfor menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold.

Banken har personalhåndbok og intranett hvor rutiner og policyer er samlet. Ledere i banken gjennomfører medarbeidersamtaler samt ROS-samtaler jevnlig. Det utføres også årlig en medarbeidertilfredshetsundersøkelse.

Basert på en helhetlig vurdering og resultatene av analysene som er foretatt viser at Jæren Sparebank samlet har en lav risiko for brudd på arbeids- og menneskerettighetene. Bankens har ikke hatt noen brudd på arbeids- og menneskerettighetene. Det er derfor ikke foretatt ytterligere vurderinger og analyser. Til tross for denne lave risikoen, erkjenner vi at det alltid er rom for forbedringer, og arbeidet med arbeids- og menneskerettigheter er en kontinuerlig prosess.

Banken prioriterer derfor kontinuerlig utvikling og forbedring på flere områder. Bankens har en løpende tiltaksplan innenfor ulike områder av arbeids- og menneskerettigheter, spesielt arbeid i forbindelse med Helse, Miljø og Sikkerhet samt Aktivitets- og redegjørelsesplikten. Dette omfatter en systematisk tilnærming for å identifisere, adressere og forbedre eventuelle utfordringer eller risikoer knyttet til arbeids- og menneskerettigheter, og sikre at banken oppfyller sine forpliktelser og bidrar til etisk praksis og bærekraftig virksomhet.

Vi vil fortsette å utføre videre analyser ved å benytte en risikobasert tilnærming. Dette betyr at vi tilpasser omfanget av kartlegging og oppfølging i tråd med de identifiserte risikoene, samt bankens mulighet for å påvirke. Ved å ta hensyn til disse faktorene, sikrer vi at våre tiltak er målrettet og effektive for å opprettholde og forbedre respekten for arbeids- og menneskerettigheter i vår virksomhet.

2.5 Aktsomhetsvurdering av leverandører og kunder

2.5.1 Kunder

Alle bedriftskunder med kreditt har samtaler rundt ESG (Environmental, Social and Governance) med utfylling av skjema vedrørende blant annet samfunnsansvar og selskapsstyring, hvor kundene sjekker av områder innenfor likestilling, menneskerettigheter, forbrukervern og arbeidsvilkår som inngår i Åpenhetsloven.

Innenfor landbruk er det samme interne retningslinjene. Her er våre kunder også underlagt KSL (Kvalitetssystem i landbruken). Dokumentasjon av blant annet arbeidskontrakter ivaretas via Avløyserlagets funksjon som lønnsutbetalere. Konsistens i kontraktsbetingelser og overholdelse av lover og regler knyttet til lønnsfastsettelse er også ivaretatt gjennom disse avtalene.

Banken har så langt ikke avdekket faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser gjennom sine aktsomhetsvurderinger i forhold til kunder. Aktsomhetsvurderingene er en pågående og dynamisk prosess.

2.5.2 Leverandører

Som en del av risikovurderingen har banken gjennomgått innkomne skjema fra alle leverandører. I denne prosessen har vi også sett hen til leverandørens hjemmeside.

Banken har i sin vurdering sett på risikoen for negative konsekvenser, ikke bare faktiske negative konsekvenser. I denne vurderingen er fokuset utadrettet ved at det vurderes hvilke interessenter som kan bli påvirket negativt.

Hele leverandørkjeden skal vurderes – helt fra råvarestadiet. I Egenerklæringskjemaet som er sendt ut til alle leverandørene skal leverandørene erklære at de har kontroll på alle sine underleverandører, og hele leverandørkjeden slik at alle overholder kravene i Åpenhetsloven. Aktsomhetsvurderingene skal således ikke stoppe ved første ledd i verdikjeden. Kontroll med hele leverandørkjeden er en pågående prosess, som enda ikke er ferdigstilt. Banken fokuserte i første omgang på de leverandørene banken har avtale/samarbeid med. Siden forrige redegjørelse har banken arbeidet med en risikobasert tilnærming for kartlegging videre nedover i leverandørkjeden samt kunder.

2.5.3 Aktsomhetsvurderingen

I Norge ivaretas de fleste rettigheter vedrørende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom lovgivning. Disse rettighetene er strengt regulert i Norge. Bankens leverandører og kunder er i all hovedsak norske bedrifter, og vurderingene går da i hovedsak på å etterse at man overholder lover og regler, herunder arbeidsmiljøloven.

Aktsomhetsvurderingene skal stå i forhold til virksomhetens størrelse, og banken har hatt en risikobasert tilnærming til aktsomhetsvurderingene. Som tidligere nevnt er risikodrivere typisk land/geografi, bransje og produkt. Der hvor man finner røde flagg skal tiltakene settes inn.

I det videre arbeidet med bankens leverandører, kunder og Åpenhetsloven vil det fokuseres på hvilke negative konsekvenser som kan være mest relevant for banken. Dette kan være spesifikke bransjer som anses å ha middels til høy risiko samt overholdelse av rettigheter, herunder retten til personvern og likestilling.

Det skal fortsatt fokuseres på intern opplæring i forhold til Åpenhetsloven og de krav som ligger på banken – både internt og eksternt.

I det videre kontraktsarbeidet i banken skal det gjøres et arbeid for å få kontraktsbestemmelser vedrørende Åpenhetsloven inn i avtaler. Eksempler på slike bestemmelser er inntatt i ny rutine for anskaffelser. Disse skal den som utfører en anskaffelse og inngår avtale ha et forhold til, samt forsøke å innta i avtaler. Det samme gjelder mot kunder, hvor slike forpliktelser skal tilstrebes å ha samtaler med kunder om, og

innta bestemmelser i tilsagnsbrev og kredittsaker. Gjennom slike kontraktsbestemmelser skal banken, kunder og leverandøren forplikte seg til å overholde Åpenhetsloven. Banken skal også forsøke å få inn klausuler som gir banken rett til tilsyn. Banken vil også vurdere behovet for å ta stikkprøver hos leverandører vedrørende overholdelse av Åpenhetsloven.

Det er viktig å påpeke at banken har mange leverandører hvor våre innkjøp utgjør en svært liten del av deres totale omsetning, spesielt i sammenligning med nasjonale og globale innkjøp. I slike tilfeller har vi begrenset eller ingen reell påvirkningskraft.

Det er derfor av betydning at vi retter vår oppmerksomhet mot leverandører som representerer høyere risiko, og hvor vi faktisk har mulighet til å utøve påvirkning. Dette vil bidra til at våre tiltak og ressurser blir målrettet mot de leverandørene og områdene hvor vi kan ha størst effekt på å fremme etisk praksis og bærekraftige forretningsmetoder.

For hver enkelt leverandør er det tatt en risikovurdering i forhold til følgende punkter:

- Negativ påvirkning på klima og miljø
- Negativ påvirkning på sosiale forhold
- Negativ påvirkning på etikk, ansvarlig næringsliv og anstendige arbeidsforhold

Banken har så langt ikke avdekket faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser gjennom sine aktsomhetsvurderinger. Aktsomhetsvurderingene er en pågående og dynamisk prosess. Banken vil fortløpende vurdere om det inntreffer hendelser som gjør at tiltak bør iverksettes. Redegjørelsen vil i så tilfelle oppdateres.

Eksempel på tiltak som banken kan iverksette er bytte av leverandør eller at bankens innkjøpspraksis evalueres og eventuelt justeres. I henhold til Åpenhetsloven skal man jobbe for å forebygge negative konsekvenser, noe som ikke nødvendigvis betyr at man må trekke seg ut og avslutte samarbeidet.

3. Kategorisering av leverandører

3.1 Leverandører innenfor området Økonomi

På området økonomi har banken sendt ut egenerklæringsskjema og spørreskjema til alle leverandører som banken har avtale med.

Området økonomi defineres som et område med lav risiko i forhold til leverandører. Banken bruker som et eksempel Eika Kapitalforvaltning i forbindelse med forvaltning av bankens

likviditetsportefølje. Eika Kapitalforvaltning følger Statens Pensjonsfonds (Oljefondet) sin investeringsprofil - som har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer. Videre følger Eika Kapitalforvaltning Norges Banks liste over ekskluderte selskaper. Eika Kapitalforvaltning bekrefter overfor banken på årlig basis at de følger regelverket for bærekraftige investeringer.

Leverandørene er i all hovedsak nasjonale aktører med godt omdømme. Det er inngått avtale med alle de aktuelle leverandører.

Banken definerer videre alle aktuelle leverandører innenfor området økonomi som leverandører med lav risiko. Dette innebærer i hovedsak følgende:

- Banken har tilstrekkelig informasjon om leverandøren og dennes leverandørkjede.
- Risikoen for negative effekter knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold anses som lav og akseptabel.

Det vurderes at det ikke er behov for tiltak per nå.

Eventuelle tiltak framover vil bli iverksatt ut fra en løpende vurdering. Eksempel på tiltak kan blant annet være bytte av leverandør.

3.2 Leverandører innenfor områdene Personal og Marked

Alle leverandører som er vurdert innenfor områdene marked og personal/HR er vurdert å totalt ha en lav ESG-risiko.

Leverandører innen bankens område Marked og Personal har signert egenerklærings skjema. Her bekrefter de å påse at produsenter og underleverandører av varer og/eller tjenester i forbindelse med leveranser til Jæren Sparebank ikke bryter med internasjonalt anerkjente prinsipper og retningslinjer knyttet til menneske- og arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon og anti-hvitvask.

Ved behov kan Jæren Sparebank be om dokumentasjon på etterlevelse av overnevnte punkter.

Banken vil kontinuerlig vurdere om det er behov for å ta ytterligere stikk kontroll på underleverandørene.

På personalområdet er det lokale firma som leverer konsulentbistand, samt firma utenfor bankens område som leverer kurs, personalsystemer og personalforsikringer. Ved gjennomgangen har banken vurdert at det i denne leverandørgruppen er lav risiko i forhold til de forskjellige risikoområder.

Ingen leverandører i denne kategorien er vurdert som middels eller høy risiko. Konklusjonen er derfor at det per i dag ikke er behov for tiltak. Banken vil fremover følge opp i forhold til om det inntreffer hendelser som gjør at denne vurderingen endres.

Ved inngåelse av nye leverandøravtaler vil det løpende foretas en aktsomhetsvurdering i forhold til de forskjellige risikoområder.

3.3 Leverandører innenfor området Bygg og Teknologi/Forretningsutvikling

Arbeidet med Åpenhetsloven i forhold til bransje og bedrifter som knytter seg til byggdrift og vedlikehold har høyt fokus og er fortsatt pågående. Banken har sendt ut egenerklæringsskjema og spørreskjema til alle leverandører som banken har avtale med. Banken har valgt å forholde seg til bransjen som moderat/medium risiko ettersom det har forekommet uønskede hendelser og ulykker med forbindelse til denne bransjen. Denne risikoen er på et generelt og overordnet nivå, uavhengig av bankens spesifikke leverandører.

Banken har ca. 50 leverandører knyttet til bygg- og IT drift.

Banken krever at våre samarbeidspartnere og leverandører skal vise åpenhet og dele relevant informasjon om risikohåndteringstiltak og resultatene av risikovurderinger.

Bankens leverandører innen byggdrift er i all hovedsak lokale bedrifter hvor banken har inngående kjennskap til selskapet, blant annet gjennom kundeforhold mellom banken og bedriften, men også noen som ikke knytter seg til bankens primærdrift.

Samtlige leverandører innenfor området IT er fremforhandlede avtaler via Eika-alliansen, og er også vurdert av Eika. Leverandører knyttet til dette området (IT, teknologi og forretningsutvikling) er vurdert, og den totale ESG-risikoen vurderes som lav hos samtlige leverandører.

Flere leverandører er miljøsertifisert eller har startet prosessen for å bli miljøsertifisert.

Avtaler med leverandører er registrert i bankens leverandørkatalog og følges opp minst hvert andre år. Avtaler med leverandører knyttet til bransje med moderat/medium risiko, vil banken foreta en hyppigere oppfølging for å vurdere om hendelser har inntruffet.

Det vurderes slik at det per i dag ikke er behov for tiltak. Aktsomhetsvurderingene er en pågående prosess, og banken vil derfor kontinuerlig vurdere dette.

Eventuelle tiltak framover vil bli iverksatt ut fra en løpende vurdering.

4. Avsluttende bemerkninger

Ut fra en totalvurdering, vurderes våre leverandører, kunder og samarbeidspartnere å ha en lav risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter. Det er så langt ikke avdekket noen brudd som ikke er løst.

Arbeid med Åpenhetsloven er et kontinuerlig arbeid, og oppfølging og tiltak vil bli løpende vurdert.

Etterlevelse av Åpenhetsloven er forankret i bankens styre. Denne redegjørelsen er også signert av styret.

Denne redegjørelsen publiseres på bankens hjemmeside, samt at den fremover vil ligge som et vedlegg til Bærekraftsrapporten.

Det vises også til den publiserte Bærekraftsrapporten som er en del av Årsrapporten 2023.

En alliansebank i **eika.**